

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemski ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravnistvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kako naj se bode rešilo orijentalno vprašanje?

Iz Peterburga 14. maja. [Izv. dop.]

V št. 55. „Novega Vremena“ natisneno je pismo pod zaglavjem „po vostočnemu voprosu“, v katerem se z ruske strani svetuje, kako za zdaj rešiti jugoslovansko vprašanje, in o katerem redakcija omenjenega lista pravi, da je ona v glavnih rečeh popolnem soglasna s prislanim jej člankom in da ona v tem delu še izpregovori nekaj besedij v prihodnjih številkah svojega glasila.

Z velikim veseljem smo tubrali to politično pismo in prebravši ga, bili smo prepričani, da ta članek hrani v svojem nasvetu mnogo političnega premisleka, mnogo slovanske odkritosti in dobrohotnosti za slovanski jug, veliko važnosti oziroma prihodnje osode vstalih južnih Slovanov. Zato ne bi glasili o njem ni mogli niti smeli vam Slovencem zamolčati, ker nič vas sedaj ne sme bolj zanimati, nego baš reševanje osode vaših južnih bratov, njih bodočnost je vaša velika podpora. Evo torej glavnega smisla: Dogodki na Balkanskem poluotoku vrše se z nepričakovano bistrostjo, vrše se resno po trdih poveljih mnogočiselnih vzrokov, kateri so se zložili v tečenji 400 letnega jarmovanja in tlačjenja muzelmanstva nad Slovanstvom. Vzhodnje vprašanje se bliža svojemu koncu, h kakemu koli razvozanju starega vozla, ki mora presekati biti. K temu razrešenju moramo se uže naprej pripravljati, da nas ne zabiti in ne najde tako negotove na svoj prirodni ali neprirodni izid, kakor so jugoslovanski dogodki zalotili neprigotovljeno diplomacijo, katera je mislila nekako smejoč se podaviti vzplamenele strasti slovanskega naseljenja Turčije.

Premodri Andrassy osnoval le črtež tega podavljavanja, a njegov plan je tako nepraktičnega pokazal se, kakor so nepraktične navadno vse „reformne“, katere se pišejo samo za zelenimi mizami, a ne na podlogi resničnega položaja stvari. Ne iznajdiš sredstev — realnih kapitalov, na katere bi se mogli slovanski vstaši zanašati, dobili so evropski državniki od pesti slovanskih hrabrečev klofuto, zelo teško klofuto: Hercegovinci pogojem mira Andrassyjevega okusa niso sprejeli.

Od tega časa so šle stvari vstaje svoj pot naprej in zdaj jih vidimo v takej dobi, da si tudi najzlejši vrugi Slovanstva ne morejo zavezati očij, da bi ne videli ka v slučajni nevmeševanja evropskih držav v turške homatije zmaga mora biti slovanska a ne mahomedanska.

A kako fizijonomijo dobi slovanski jug, ako Slovani srečno pobijejo svojega sovražnika, kateri jih je klal celih 400 let? Čegava bode

sedaj turška jugoslovanska zemlja? Kdo bode dedič, kako se razdeli?

Jasno je, kakor beli svet, da nobena evropska država nema pravice, stegniti rok po vstalih krajinah, razen Črnogore in Srbije. In tako se more prepir samo izcimiti mej srbskima knezoma, Milanom srbskim in Nikolajem črnogorskim, ki sta po pravu kneza jugoslovanske. Ta prepir mora se končati po naravnih zakonih samo tako, da bodo Srbija, Črna gora, Bosna in Hercegovina pripale Nikolaju, a Bulgarija, Rumelija, Albanija s Konstantinopoljem činile novo slovansko državo pod vladno roko Milana.

Razumeje se, da takemu razrušenju izhodnjega vprašanja mogla bi protiviti se le — Avstrija. No spravom li? Ne, in še jednokrat ne, razven ako ona pričakuje plačila za „dobrote“ (v ruskim originalu se ta beseda glasi drugač Ur.) katere po njenih pričilih leže na njenih Slovanih. Za tem naj si ona za uho zapiše — pravi „Nov. Vreme“ — da izhodno vprašanje nij (? Ur.) stvar avstrijska, a le stvar vseobčne evropske civilizacije. Arstrija posegne-li za orožje? Da, ko bi bila slepa in če hoče svoj vlastni obstanek vagati, kajti njeni Slovani take vojne nečejo in polovica njenih vojsk je slovanskih... (daljni stavek citata iz tiskovnozakonskih obzirav izpuščamo. Ur.) Tak je obseg rečenega članka.

Vsi tukajšnji listi smatrajo berlinski shod le kot nekaj začasnega. Kar so tam diplomati govorili, je samo „a jour“, a bodočnost se bode sama delala. (Čudno, da beremo v Andrassyjevem „Pester Lloyd“ od četrtega dopisa iz Berlina, ki z veliko tugo isto potrjuje, da si je par dnij prej ves v veselji plaval nad vspehi svojega mojstra. Uredn.) Zatorej je nasvet v „N. V.“ velike važnosti, ker je najbrž migljaj — „fühler“ — izpuščen iz krogov, ki so ruskej vladi bližnji. Če se tudi stvari ne bodo razplele baš v tu spredaj omenjenem smislu, nekaj temu podobnega se doseza in to je dobro za Jugoslovanstvo.

Jugoslovansko bojišče.

Od spodnje Donave se o bulgarskem upor 13. t. m. piše „Politiki“: Cela Bulgarija se je začela gibati. Uže dolgo pričakovani upor, tega tako miroljubnega industrijalnega in kmetskega naroda poknil je Jurjev dan, tedaj 5. maja po pravoslavnem koledaru in sicer v tako imenovanj Srednjej gori (Orta Dagħ.) Ta kraj leži namreč, Balkanu na južnej strani vspored, pogorje ki ima okolo 6000 čevljev nad morske višine. To velikansko pogorje, na katerega vrhuncu se lahko vidi mesto Sofija in Filipopelj, je večidel pogozdeno in na strani proti Balkanu jako strmo. Prebivalci so vsi Bulgari, samo

v mestici Zlatica, (Isladi) katero je v lepej dolini mej Srednjo goro in Balkanom, je nekaj turkih hiš. Tudi nij turškej vladi še nikdar mogoče bilo tu na trdno stališče postaviti se, tako, da so tukajšnji prebivalci v resnici postali popolnem avtonomni. Pred nekaj leti nameravala je turška vlada prebivalce v Srednjej gori z nekoliko Čerkeskimi naselbami zavirati, ali te roparske priseljence iz Kavkazusa postreljali so močni hribovski kmetje jednega za drugim. Popolnem pravično se je izrazil lansko leto nekov turški uradnik proti necemu evropskemu potniku, da je Srednja gora „bulgarska Črna gora“.

Boj se je pričel v Zlatici in sicer z razpodenjem oblastnij in žandarmov. V malo trenotkih bilo je celo pogorje v plamenu. Povsodi so spodili turške uradnike in vojsko. Glavni tabor upornikov se je preselil v Panagurište. Takoj se je splazilo nekaj vstajških čet v trakišo planjavo, zjedile se s prebivalci Rodope, kateri so se ravno tačas na orožje vzdignili. Četa je narasla vsled tega na 4000 mož, katera je razdejala železnico mej Filipopljem in Tatar Bazaržikom. Vsled tega čina zaukazalo je vodstvo železnice, vse vozove in vse prenosljivo blago od vseh stacij brzo v Carigrad prepeljati.

Mej tem, ko so prebivalci Srednje gore in Rodoperja zvezo mej Tatar-Bazaržikom in Filipopljem pretrgali, vzdignili so se tudi prebivalci 30 vasij blizu Sofije, katerih ljudstvo se je še po zimi v jasnih in mesečnih nočeh v gozdih dobro izekserciralo. Potem zoperstavili so se kraji Kazanlyk, Gabrovo in Trnovo ob obeh straneh važne Balkanske soteske pri Šipki, skozi katero je napravljena velika cesta od Adrianopolja do Ruščuka. Povsod so zažgali lesene mostove, razdejali telegrafne naprave in soteske zaseli. V zadnjih dnevih so vstala Balkanska okrožja Vidinske provincije mej njimi tudi mesto Berkovica na Balkanu, kder so bili uže meseca septembra pretečega leta hudi prepiri mej Bulgari in tamošnjimi turškimi naselbami, katere je pak zviti kajmakan, kateri je Bulgarom takoj pravico prisojal in zahtevanja branil, brzo pomiril. Sedaj se je raztegnil vstanek celo do Loma, jako živega, čisto bulgarskega trgovskega kraja na Donavi, in le nekaj ur pod Vidinom.

Bulgarski vstanek, kateri se od ure do ure razširja vedno dalje in dalje, je kolosalna vstaja ljudske mase. Uže več let pripravljala se je z nenavadno navdušenostjo in občudovanja vrednim molčanjem. Orožja je dovolj. V Srednjej gori in na Balkanu pripravlja in izdelava se smodnik. Dobro disciplinirane čete upornikov komandirajo Bulgari, kateri so poprej v srbskej, rumunskej ali ruskej vojski službovali, a tudi stari hajduki, kateri so vodili male vstaje leta 1861, 1862,

1867, 1868 in končno pak tudi nekaj Črnogorcev.

Ravno kar dohaja poročilo, da je suho Planino, namreč visoko pogorje mej Moravo Nišom in Sofijo, katera je razen 16 turških hiš v Trn-Palanki čisto Bulgarska pripravil znani Iljo-vojvoda do vstaje, vsled katere preti od zadej nevarnost v Nišu, Pirotu (Šakši) in Prokoplju (Urkup) dislocirane turške vojske. Velike soteske mej Sofijo in Tatar-Bazaržikom so tako uže v rokah vstašev.

Jeden vstaških vodjev Kovačević se je udal Muktar-paši, ko mu je paša, na svoje poštenje obljubil, da se mu ne bode nič zgodilo, ali Kovačević je bil na njegovo povelje obešen. Take so obljube prijateljev in branjencev naših nemškutarjev.

Šest ruskih zdravnikov je na novo prišlo v Črnogoro.

Iz Belgrada piše 9. maja slovensk prostovoljec „Soči“: Marsikaj zanimivega bi imel poročati vam iz središča jugoslovanskega gibanja; pa vsega ne morem, ne smem in tudi časa nemam. — Belgrad se je od lanskega leta sem ves izpremenil; lani je bilo vse neodločno, a zdaj ne čuje se družega nego: „hoče biti rat, hoče biti, dao bože!“ Priprave za vojsko so velikanske; prav denes prevozujejo se pontoni na Drino. V Šabcu na bosenski meji kampira uže zdaj četa 5000 dobrovoljcev vseh narodov, mej njimi mnogo Slovencev in več meni znanih tovarišev in vojakov slobode iz Hercegovine. K tej četi pridruži se te dni 25.000 mož srbske narodne vojske s topovi in konjiki. Druga srbska vojska, 40.000 mož, pomakne se proti Nišu in Višegradu; tretja močnejša udari na Bulgarijo, kder je uže vse pripravljeno in podneteno. Navdušenost za boj je nepopisljiva: dijaci, pisarji, trgovci, vse hiti na Drino, vse gorí le za vojsko. Narod pa vladi daruje denara in živeža — vse za rat. Dovojuje se vsak dan mnogovrstnih vojniških priprav. Mnogo se tukaj povprašuje, kaj misle Hrvati in Slovenci, če se jeze na Srbijo, ker še zmirom očakuje. Tudi je zdaj veliko upanja, da se poturčeni Bošnjaki zjedinijo z narodno vojsko, kakor hitro plane v Bosno. Oklic vstašev je mnogo izdal; slovanski Turčini se boje in mnogo jih je uže pristopilo k vstašem, drugi pa se protivijo vojevati se proti vstašem. V Belgradu prebiva ruski general Černajev, kateri prevzame vrhovno povelje črez vse prostovoljce. Na bregovih Save, na Drini, v Bosni vidijo se turški tabori. — Hubmajer in Petrović odšla sta v Šabac; jaz se jutri vrnem tja. Gospodičina Merkus je še zmirom bolna v Belgradu.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. maja.

Cesar je v Pešti 18. t. m. sprejel avstrijsko delegacijo in je te-le besede govoril: „Dogodki v orijentu so, kakor v prijateljskih vladarjih obeh velicah sosednjih držav, tako tudi v meni sklep samo utrditi mogli, razmero mej našimi državami še bližnje in prijaznejše narediti. Jaz trdno pričakujem, da bode tem razmeram in zedinjenim prizadevanjem družih evropskih velesil posrečilo se blagoslove evropskega miru ohraniti. Tudi upam, da ne bodo prizadevanja velesil brezvspešna, ki podpirajo visoko porto v nalogah trajne pacifikacije svojih vstalih provincij.“

Vnanje države.

Francoska zbornica je z ogromno večino 394 glasov proti 52 zavrgla nasvet o

pomiloščenji komunardov in tako vladi dala zaupnico.

Italijanski v Rimu izhajajoči list „Capitale“ prinaša Garibaldijevo pismo, v katerem general svojim volilcem pravi, da jim zarad slabega zdravja ne more toliko koristiti kakor bi rad.

Angleški poslanik v Berlinu Odo Russel je porabil navzočnost Gorčakovljevo v Berlinu, da je izpraševal ga o ruskem napredovanju v centralni Aziji. Gorčakov mu je dokazati prizadeval si, da je Rusija Kokand morala osvojiti, ker so to njeni interesi brezpogojno zahtevali. Zagotavlja se, da je ta razgovor bil prospešen za sporazumljenje mej Anglijo in Rusijo.

V **Monakovem** je pri volitvi volilnih mož v prvem volilnem redu dosegla partikularistična stranka menj glasov nego zadnjič. Odložili bodo drugi razredi.

V **Nemčiji** je bila mala ministerska kriza. Minister Camphausen je bil dal svojo ostavko, katere pa cesar nij sprejel. Povod odstopanja je baje nekov razpor z Bismarkom, ki je pa zdaj poravnan.

Dopisi.

Iz Celovca 18. maja. [Izv. dop.] V torek 16. t. m. je bila prva seja mestnega odbora. Poleg Slovenca Rosbacherja, ki je bil uže lani voljen, bila sta sedaj tudi novovoljena: Andrej Einspieler in Flah navzočna. Druga dva voljena sta se odrekla mandatu izgovarjaje se s preobilnimi posli, tako da bode opozicija „šparovcev“ malo manjša. Dopolnilna volitev za ta dva bode 27. t. m. Nemško-liberalna stranka uže vse žile napenja, da bi s svojimi kandidati prodrla, naj bi tudi naši in konservativci na vso moč delali. Mali obrtniki naj bi pomnili, s kacicami priimki so jih naši prusijani zadnjič po volitvi pitali in zaničevali, potem ne bodo nikoli volili nemško-liberalcev.

Vojakov, izvemši rezerve nemamo tu, in ne vemo kedaj bodo došli. Ker nij vojaške godbe, osnovala se je privatna in uže prav pridno igra ter bode za silo uže zabavala naše občinstvo.

Tudi pri nas smo grozno slabo vreme imeli. Sedaj od vtorka je nekaj boljše, da si še vedno hladno.

Južna železnica je dovolila v prospeh večje komunikacije, da se more ob nedeljah in praznikih s posebnimi vlaki voziti mej Beljakom in Celovcem.

Govori se, da utegne naš g. škof priti za nadškofa v Solnograd. Na njegovo mesto bi potem prišel g. M., Slovenec, ki je bil uže za ljubljansko škofijo namenjen, a nij sprejel. Dobro bi bilo.

Iz Gorenjskega 19. maja, [Izv. dop.] V gorenjskih trgih Kropi, Železnikih in Kamni gorici se prebivalci izključljivo pečajo in žive z izdelovanjem železnine, posebno pa žrebljev. Lastniki tovarov so do sedaj primerno veliko izdelkov svojih spečali v Bosni in Srbiji. Blizu jedno leto sem pa, kar prebivalci tamošnji „boj bijejo krvavi za krst častni in slobodo zlatno“ je kupčija v te kraje popolnem zastala. Ta udarec je toliko bolj občutljiv Kamnogoričanom in Železnikarjem, ker so ti po dolgoletnih kupčijskih zvezah delali le tako robo, ki se je v teh krajih lahko spečala in ker so bile do sedaj vse njih moči v postrežbo tem deželam obrnene, nijso drugje kupcev iskali niti si jih ohraniti skušali. Lastniki tovarov v Železnikih in Kamni gorici so zavoljo pomanjkanja dela hoté ali ne hoté morali odpustiti blizu 300, pravim tri sto delalcev. Če pomislimo, da je dve tretjini oženjenih,

spoznati moramo, kako občutljivo je moral udarec zadeti družine, katere so nekatere mnogoštevilne in večidel vse, jedino le na krepko roko in ostro oko glavarja svojega naslonene. Može, koji so se zanašali na fizično moč in jim poguma nij manjkalo, šli so deloma v Zagorje, da bi premog kopali, deloma v Istro in Dalmacijo in zgoruje Avstrijsko kot železnični delavci. Županije, najbolji volji kljubu, nikakor nijso vstani revščini, ki jo trpe te družine, v okom priti tako, kakor bi bilo želeti. Ne godi se dosti bolje lastnikom tovarov, ker je njihov zaslužek jako pičel. Prepričani smo, da ko bi se gosp. Siegelu izdelovalcu železničnih voz v Dunaj-Novem mestu prigodila taka, da bi moral delavce odpustiti, segla bi mu pred ko ne vlada pod pazduho in bi ga na ta ali oni način iz te neprijetne in pogubne situacije potegnili. Mi se pa vladne pomoči niti neposredne niti posredne ne nadejamo. Veselilo bi nas pa jako, ko bi ona zlo, ki ne peče samo nas, na kak način s korenino izruvala in pripomogla Jugoslovanom zlesti iz turškega jarma, ki sedaj uže na vse plati poka. Veselje naše bi bilo potem dvojno, prvo nad svobodo naših bratov, drugo nad povzdigo naše obrtnije.

Od štajersko-koroške meje

19. maja [Izv. dop.] Vaš cenjeni list marljivo svojim bralcem streže z dopisi iz šolskih krogov. To je prav, da se tako važna stvar, kakor je šola, natančneje razpravlja in vsak prijatelj ljudske omike gotovo čita šolo zadevajoče članke pazljivo, če so objektivno pisani. Nikakor se nam pa ne zdi umljivo, zakaj ravno nekateri dopisatelji svoja mržnja do duhovenskega stanu izražujejo, ko bi res vsi duhovniki bili čudni nasprotniki nove šole. To diši nekoliko po osobnostih. Stvar je, vsaj pri nas, celo drugačna. Ne bom našteval, koliko marljivih duhovnov poznam, ki se brezplačno ukvarjajo s podučevanjem, da, vlada je celo jednega potrdila, ko je potrební izpit dostal. In če se tu ali tam res nahaja kak starokopitnež, ali kak napihnenec v talari — je-li potem cel stan tega kriv? Posebno je pa mladi prirastek vnet za ljudsko omiko. To kažejo narodna društva, katerih voditelji so duhovni; to svedoči neumorno nabiranje udov sv. Mohora. Kdor torej nepristransko misliti zna, mi bo pritrdil, da imamo drugod iskati uzrok, če tu in tam nij prave harmonije mej učitelji in duhovni. Duhovni so večidel narodni in značajni. Kaj, nemara so učitelji sovražni naše narodnosti, kdo zamore tako smelo trditi, da bi učitelji bili breznačajni? — Vidim, kako se usta odpirajo, tudi se vpodobljajo v to veliko vprašanje. Nikakor nečem trditi, da so vsi taki pomilovanja vredni izrastki domovine. Poznam jih veliko prav iskrenih, možatih domoljubov. Toda, žalibože, da tudi veliko tacihih poznam, katerih se pošten Slovenec sramovati mora. Nikar teh vrstic nikdo tako ne tolmači, kot bi jih narekovala hudobija; meni je za stvar; in časniki imajo nalogo in dolžnost, da nenaravne socialne razmere razglašujejo, ter jih karajo. Oglejmo si torej nekoliko učiteljske razmere. Pisatelj teh vrstic hoče samo govoriti o odnašajih slovengradskega političnega okraja. Srce človeku poka, če mora vsak dan gledati, kako sramotno, breznačajno se nekateri učitelji vedejo; pravična jeza grabi vsacega, ki vidi, kakošne kreature nemškutarjev so tisti, ki imajo najsvetejšo zadačo z besedo in dejanjem ucepiti moško značajnost ne samo njim izročenej mladini, temveč tudi na-

rodu, mej katerim živijo. Je-li ne mara to pošten karakter, če gredo učitelji z radostnim srcem volit nemškutarskih kandidatov za deželni in državni zbor? Je-li to dostojno in močeno za slovenskega učitelja, če z najhujšimi sovražniki naše svete narodnosti véliko-germanske pesni poje? Žalostna znota, toda resnična! Poznam učitelja, ki je v tretjem razredu tako izborna geografijo učil, da slovenski otroci — prebrisani fantiči — niso znali, kako se slovenski govori: „der Fluss Mur“. Nazivali so našo Savo „die Sau“. In imenski zapisniki — horribile dictu! — mrgolijo pošastnih imen, katera imajo po tri tsch, sch, ggg itd. Morda mi kdo poreče češ, da je to pretirano, hudobno, osobna mržnja ali kako se uže ugovori glasé. Primaruha! dam mu lep douceur, ki mi more veliko izjem povedati. Kaj mislite, da-li je mogoča mej ta kimi žalostnimi prikazni in mej duhovnom, ki gori in živi za svoj narod, lepa složnost? Je-li mogoča lepa zastopnost mej tacimi nemškutarskimi marijoneti in mej duhovnom za ljudsko narodno omiko gorečim? Naj vsak čitatelj sam sodi. Ko bodo učitelji imeli vest in moško poštenje, ko bodo dostojno se obnašali, ko bodo nehali biti sluge in orodje nemčurjev, tedaj bo sloga, tedaj bo nastopila tista doba, katero vsi želimo, ki hočemo za svoj ubog rod povspešiti srečnejše čase. Slišal sem učitelja, ki se je pri nekej priložnosti odrezal: „Von der windischen Sprache mag ich nichts hören“. Saj pa tudi ne bere nijednega slovenskega časnika. Pred leto dni tukajšnji učitelji niso „gleštali“ slovenskega časopisa; še le pisatelj teh vrstic jih je primoral z mnogim tarnanjem, da smo si naročili „Narod“ in „Zvon“. Zatorej učitelji značajnost! Ne bodimo nikdar in nikjer slovenski Nikodemi, — da ne rečem kukavice ter da se ne uresničijo nemškega pesnika Vossa britke besede:

Das Vaterland? Was Vaterland!
Der Topf, der Topf ist Vaterland,
Das Uebrige sind Fratzten.

Domače stvari.

— („Slovenske knjižnice“) četrti zvezek, izvirni slovenski roman „Na Žerinjah“ je sedaj stavljen v desetej poli, ter izide še ta teden. S četrtim zvezkom je končana prva serija tega literarnega podjetja, in izteka prva naročnina.

— (Umrli) je v petek ob 8. uri zjutraj rodoljub Ivan Kapler pri sv. Duhu poleg Krškega. Pogreb bode denes nedeljo.

— (Nov doktor.) Gosp. Ivan Pito-mec, vrl narodnjak, iz Volčan na Tolminskem, je bil 17. t. m. na dunajskem vseučilišči promoviran za doktorja vsega prava.

— (Veteranom ljubljanskim) je Njih Veličanstvo cesar dovolil z najvišjo odločbo 17. aprila, da smejo imeti na svojej zastavi na jednej strani avstrijski grb črnorumeni, na drugej strani grb slovenske kranjske dežele modro-belo-rudeči.

— („Karmin u Kranjskoj“) Prijatelj nam priše: Zadnja številka vrlega zagrebškega „Vienca“ je prinesla lepo podobo korminskega starega grada s podpisom: „Karmin u Kranjskoj“. No, znano je, da Kormin (Cormons) ne samo ne stoji na Kranjskem, ampak da se sploh na Slovenskem nobeno mestice tako ne imenuje, nego da tako pravimo kraju v Furlaniji, na skrajnej slovenskej meji, avstrijsko-italijanskej. Kaj bi rekli Hrvatje, ko bi mi pisali Samobor v Sla-

voniji ali Djakovo v Dalmaciji? Političnemu dnevniku, ki se brzo dela in jeden dan živi še odpuščamo take geografične kozle, a od učenih gospodov redaktorjev znanstvenega časnika terjamo, da so v jugoslovanskem zemljepisju bolj podkovani.

— (Vojaška godba.) 21. t. m. bode od 3. do 1/2 5. v ljubljanskej zvezdi igrala. Program je: 1. Pomladni marš; 2. ouverture „Rienzi“ od Wagnerja. 3. Plesni prizor iz Traviata od Verdija. 4. Arie et Cavatina Adelaide od Domizellija. 5. Slovanska kadrilja od Zajca. 6. Reminiscence iz Hugenotte od Mayerbeera. 7. Hitra polka od Straussa. 8. Die nächtliche Heerschau-marsch-poupouri.

— (Surovost.) Poroča se nam iz ljubljanske okolice: V Guncjah blizu Št. Vida nad Ljubljano so trije možje v prepiru in pijanosti vrgli necega mizarja na tla in mu s petami tako po trebuhu teptali, da je počil.

— (Hudobija.) Necemu posestniku v Št. Vidu pri Ljubljani je ponočen lopov narezal več kot sto mladih dreves. Kaj bi tak lump zaslužil kazni? Malo je mož, ki se trudijo za kulturni napredek in nasad, a še temu se take krivice godé. Čudni ljud je v Št. Vidu.

— (Umor.) Iz Gorice se poroča: Uže nekaj časa pogrešali so v Korminu mladeniča, ki se je bil pred nekimi dnevi napotil v Gorico po svojih opravilih. Imel jo nekda pri sebi mnogo denarja poleg zlate ure, zlate verižice in drugih dragocenosti. Vtorek so našli reveža mrtvega v vodnjaku blizu Ločnika. Komisija bila je kmalu prišla iz Gorice na mesto ter je mrtveca preiskala. Uro in verižico je še pri njem dobila, a po denarju nij bilo ni sluha ni duha, a ne daleč od vodnjaka so baje našli listnico vso raztrgano. Nedvojbeno bil je napaden, oropan in usmrten, in to tik Ločnika.

— (Smrt zavoljo stekline). Piše se nam: Sluga samostana v št. Pavlu v labudske dolini je bil koncem preteklega meseca popaden od psa, ki je imel pesjo steklino. Pri-peljali so ga pričetku maja v bolnico celovško, kder je zaradi stekline, zavdane mu po psu, na groznih znamenjih po dveh dnevih umrl. To je uže četrta žrtev v teku jednega leta na Koroškem, kder je sedaj, kakor se čita, po mnogih okrajih ostra kontumacija in tudi v mestu glavnem se morajo psi ostro nadzorovati. Pazite torej ne samo po mestih temveč posebno tudi po deželi, kajti stekel pes prekorači v teku dneva mnogo milj hoda in more po potu mnogo psu okužiti in na ovi način se lahko steklina neizmerno hitro širi.

— (Cement-fabrik o) v Zidanem mostu je kupila hrvatska eskomptna banka, ki misli vse podvzetje pomnožiti in zboljšati.

— (Gornji Grad) dobi dvarazredno šolo vsled sklepa deželnega šolskega sveta.

— (Tolovajsk napad) sta storila dva človeka iz Rogoze pri Mariboru na Franca Dvoršaka iz Sp. Dupleka v noči 12. maja, ga močno sklala zarad trohice denarjev, koje je pri sebi imel!

— (Iz celjske okolice.) Janez Štor, kmetsk sin, v Teharijah doma, komaj 18 let star, je bil 14. t. m. pred porotniško sodnijsko obravnavo na 12 let teške ječe obsojen, ker je na sv. Janeza večer lani svojega brata s sekiro tako po glavi mahnil, da mu je črepinjo prebil, in je ta moral zarad tega umreti. Čudno pri tej obravnavi je bilo, da se je njegov tovariš, Jožef Vengušt, tudi blizu take

starosti, prav po zasluženji ujel. Hotel je namreč J. Štora rešiti, in se je tako v besedah zamotal, da ga je državni pravdnik zavoljo krive prisege v zaporu pridržal.

Razne vesti.

* (Napad na cesarja.) V Pešti je bila 18. t. m. razširjena govorica, da so neki Magjari snovali napad na cesarja. Nek vojak je oznanil, da je o tem slišal v nekej gostilni govoriti. Preiskavanja pak niso imela nobenega vspeha, torej si mislijo, da je vojakova ovadba prazna.

* (Kmetisk upor.) V Snovidovi v Galiciji so žandarji 15. t. m. prijeli najst kmetov, ki niso hoteli k sodniji priti. Nad 200 vaščanov, mož in žensk, se je na to zbralo in so hoteli prijete žandarmom vzeti. Žandarmi so streljali, dva kmeta sta ubita, dva ranjena, potem je množica razbegnila se. Sedaj so vojaki tja poslani.

* (Dvoboj.) V Trstu se je hotel dueli-rati glavni urednik Hermetovega glasila „Nuovo Tergesteo“ Hugodogliani s Teodorom Finzijem, sodelavcem časnika „Adria“. Povod terjanja je nek članek Finzijev proti S. Ali ko sta oba s sekundantami v Vidmu na laško zemljo prišla, zabranila je italijanska policija dvoboj. Kdo jej je ovadil? Duelanta sama?

* (Upor na pomorskej ladiji.) Na malej ladiji „Caswell“ so grški in malteški pomorščeki z revolverji in noži pali na svojega kapitana in ga ubili kakor tudi dva oficirja in kuharja. Drugi pomorščeki, Angleži, so morali puntarjem priseči, da ne bodo ničesa povedali o strašnem grozodejstvu. Ali uže predno so na suho prišli, vnel se je mej Grki in Angleži prepir in Angleži so s sekiro tesarjevo dva Grka ubili, tretjega ranili. Preiskava bode natančneje razložila, ker dosedaj pripoved ostalih nij dovolj jasna.

* (Jud ubit.) 5. t. m. je nek Muselman v Tunisu ubil na trgu juda, ki je najbrž kaj goljufal. Da si je bil krivec precej zaprt, vendar so delali judje veliko demonstracijo in nemško-ustavoverni časniki brž zaznamujejo ta čin. A kadar Turki krščanske Slované na kolec natikajo, tačas so nemškutarji zagovorniki Turkov.

Listnina opravištvá: G. S. St. v Središči. Plačano do 31./8. — G. J. D. v Imoschi. Opomnimo, da se naročnina naprej plačuje.

Dunajska borza 20. maja.

izvirno telegrafično poročilo:			
Enotni drž. dolg v bank. vob.	65	old	75
Enotni drž. dolg v srebru	69		30
1860 trž. posojilo	108		25
Akcije narodne banke	828		—
Kreditne akcije	131		80
London	120		05
Napol.	9		56
C. k. cekini	5		68
Srebro	102		60

Reelna ženitbena ponudba.

Uradnik na Hrvatskem, vdovec, 46 let star, posestnik, z letnim dohodkom 2500 gold., išče vsled pomanjkanja znanja po tem potu nevosto, naj si boji dekle ali vdova, stara od 26 do 36 let s primernim premoženjem, namreč 20.000 gold, ali najmenj 15.000 gold. Pismenske odgovore prosi snubač s fotografijo pod naslovom „D. D.“ najdalje do 15. junija t. l. na anoncen-bureau Müller v Ljubljani (knezov dvor 206). (139—2)

Delavci se iščejo!

Delavci za razprhnenje, za valalne železnice (Rollbahnarbeiter) in zidarji dobodo takoj delo in sicer za visoko plačo v akordu pri stavbi pri „Salzkammergutbahn, Section Aussee“.

Aussee 17. maja 1876. (146—2)
Počvzetje
Jooss, Flaecher & Schoch-a.

Anton Lipuš,

stolar v Ljubljani,

v Hrenovej hiši št. 8 za streljiščem
se priporoča za izdelavanje stolov, rorastih in slamnatih, potem vrtnih stolov, kakor tudi za vsake vrste v njegovo stroko spadajoče **poprave**, ter zagotavlja, da bo svoje p. n. naročnike vsestransko zadovolil. (147)

Tržne cene

v Ljubljani 20. maja t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 78 kr.; — reč 5 gld. 60 kr.; — ječmen 4 gld. 10 kr.; — oves 3 gld. 74 kr.; — ajda 5 gld. 53 kr.; — prosa 4 gld. 55 kr.; — koruza 5 gld. 14 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 57 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram 1 gld. — kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh trišen — gld. 70 kr.; — špeh povojen — gld. 75 kr.; jajce po 1²/₃ kr.; — mleka liter 8 kr.; govednine kilogram 48 kr.; — teletnine 42 kr.; — svinjsko meso 58 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 80 kr.; — slame 2 gld. 70 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 9 gld. — kr.; — mehka 6 gld. — kr.

Št. 4527.

Mesečni živinski sejmi.

Vsled dovoljenja visoke c. k. deželne vlade od 28. februarja 1876, št. 9869, bode ljubljansko mesto razun sedanjih pet letnih in živinskih sejmov še vsaki 8. dan meseca, ali če ta dan na kako nedeljo ali praznik pade, prihodnji delavnik živinski sejm imelo.

To se s pristavkom splošno razglasi, da se prvi mesečni živinski sejm 8. junija t. l. na navadnem živinskem trgu v Ljubljani prične.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 8. maja 1876. (137—2)

Štacuna

v sredini mesta, pripravna za steklotrčce, oddaje se k sv. Mihaelu. Več se izve v *anoncen bureau-u* Fr. Müllerja v Ljubljani. (148—1)

Zahvala in priporočilo.

Ujudo podpisani se najtopeje zahvaljuje za prijazno obiskovanje prejšnje gostilnice pri „mestu Ljubljana“ vsem svojim čestitim gostom, ter slednjim ob jednem naznanja najljubše, da se je preselil v *Medijatovo* hišo, na dunajske cesti in v njej najel znano gostilnico „pri parizerji“ (Medijatu). Priporočevaje svojo gostilnico obilnej udeležbi, javlja, da ima na razpolaganje i *štajerška vina, vino v buteljah, pivo iz šrajner-jevega pivovara* prav po ceni, ter se pri njem tudi naroča na obed. Sè odličnim spoštovanjem

Janez Mešetelj,

krčmar.

(143—2)

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

izdeljuje *Gabriel Piccoli*, lekar na dunajske cesti v Ljubljani. Tudi najboljši in najcenejši pripomoček za čiščenje ust.
1 škatljica zobnega praška . . . 40 kr.
1 steklenica ustne vode . . . 60 kr.
(53—9)

Kažipot po Ljubljani.

Kdor želi inserirati pod to rubriko svoj posel, obrt itd. takó, da je oznanilo uvrsteno skozi tri mesece vsako nedeljo, more to v 4 do 5 vrstah po jako znižani ceni storiti, katera se izve pri administraciji „Slovenskega Naroda“.

Knjigovez E. Hohn

na starem trgu št. 157 jedini v Ljubljani, prevzema in izdeluje najhitreje, najcenejše vsake vrste dela. Posebno se priporoča č. gosp. duhovnikom. (11)

Voščene sveče,

in zavitke (*Wachsstöckel*) vsake vrste za cerkve, pogrebe, in trgovino po najnižji ceni prodaja in se čisti duhovščini, kakor tudi slavnemu občinstvu priporoča zagotavlja, da bo vsem najboljše in hitro postregel.

Oroslav Dolencec,

svečar, gledališčne ulice št. 140—141.

Črevljar Jakob Škerbinec, v gledališke ulici št. 19 izdeluje vsake bire najboljše črevlje na drobno in debelo; potem prodaja tudi Tržiške črevlje na debelo in drobno po nizki ceni. (11)

V Josip Levcevej

speceriskej štacuni na št. Peterskem predmestji št. 18 tik mesarskega mosta dobi se najboljše blago potem štaj. bruse, kupuje in prodaja na debelo poljske pridelke fižol, krompir, česplje, repo, zelje, orehe itd. (11)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Franjo Železnikar,

krojač v Ljubljani,

(128—3)

naznanja čestitemu p. n. občinstvu, da se je preselil v *hišo čitalnice* v poštni ulici, ter se priporoča, da ga tudi tukaj z mnogimi naročili počastí

Gostilničar „pri Sokolu“

na stolnem trgu, priporoča svojo uže staro gostilno. Dalje naznanja, da ima tudi letos izvrstna vina in vedno dobre jedila kakor klobase itd. po nizki ceni. (11)

Kdor potrebuje

metrične mere in uteže

kuhinjsko posodo plehasto ali iz vlitiga železa, kakor košino orodje za pohišstvo in za zidanje, potem orodje za mizarje, tesarje itd. vse to dobi po najnižji ceni pri *Franc Terčaku* (prej Božiču) na glavnem trgu št. 10. (11)

Janez Vičič

prodaja kakor pri razprodaji (*Ausverkauf*) 10 do 25 % pod fabriško ceno na debelo in drobno mnogo vrstno kramarsko in gospodsko blago. (11)

Slovenske

lepoznanske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. *Erazem Tatenbah*. Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja . . . 50 kr.

Še nikdar tako po ceni!

Darila za birmo!

Kdor želi imeti prav ceno, jako lepe in dobre reči, ta naj naroči brzo, dokler je še kaj v zalogi, v našem odlikovanem

Bazaru za birmo

za smešno nizko ceno samo gl. 5.90, za kateri znesek se do reči in sicer:

1 okusno ognjo-pozlačeno remontoir uro!	1 koncertina, skušeni muzikalni instrument z nebeškimi glasovi, na katerem je mogoče po kratkej vaji najlepše komade igrati.
1 elegantni angot solnčnik za dame.	1 fini Viktorija pas za dame.
2 japan. vazi za cvetlice, bogato z zlatom okinčani.	1 album za fotografije, bogato z zlatom okinčan, in končno
2 salonska svečnika v obliki podob iz vlitiga bron.	1 jako lepa shrambica, v katerej je vse, kar poželji srce mlade dame
1 kompletna unio garnitura za kaditi, pri katerej je vse, kar potrebuje tobakar in za darila jako pripravno.	1 To krasno darilo okinča vsako salonsko mizo in je za darilo posebno pripravno.
1 žepni telegraf, popolnovo novo iznajden in patentiran aparat, s katerim je mogoče usne depeše v najdaljše kraje pošiljati.	

Vse tu navedene jako cene darila veljajo vkupaj samo gl. 5.90 in se dobivajo v veliki zalogi

Blau & Kanna,

Dunaj I., Babenbergerstrasse šte. 1.

Naročila iz dežele oskrbe se točno proti poštnem povzetku.

„Prava Franck-kava“

najbolji, najfinejši pridatek k indijskej kavi

Henrik Francka sinov v Ludwigsburgu.

Posestnik peterih fabrik v Ludwigsburgu, Rieth, Bretten, Meimsheim in Grossgartachu.

Zaloga v vseh boljših specerijskih štacunah tu in v okolici.

Svarilo!

Mnogo fabrikantov ponareja ime Franck na način, da morejo prodajati svoj fabrikat povsodi za pravo Franck-ovo.

Jedino zunanje izpoznavalno znamenje „prave“ Franck-kave je podpis Henrik Francka sinov. Vsi zaboji, paketi, na katerih nij pisava

„Henrik Francka sinovi“

je ponarejen fabrikat. Prosimo tedaj nujno, pri kupovanji vedno natanko na podpis, kot jedino zunanje znamenje za „pravo“ Franck-kavo paziti.

V Ljubljani, meseca maja 1876.

(149—1)

Zastopnik Henrik Francka sinov v Ludwigsburgu:

Ivan Lininger v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.